

No 250/22

7.2.2022

TERVAJOEN SEKÄ HOUNINJOEN PÄÄHAAROJEN (ALAJOKI JA RAKKOLANJOKI) MÄTIRASIAISTUTUKSET HELMIKUUSSA 2022

Etelä-Karjalan virta- ja pienvesien suojeluhankkeessa (VIPSU) toteutettiin Mustajoen meritaimenen mätirasiaistutuksia Tervajoella sekä Houninjoen päähaaroilla Alajoella ja Rakkolanjoella 1.2.2022. Istutusten suunnittelussa käytettiin Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelmaa (Ikävalko ym. 2020), ja istutuspaikat sovittiin yhdessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kalaviranomaisen kanssa, joka myös kustansi istutuksessa käytetyt Mustajoen meritaimenen silmäpistemädit. Mätiä saatiin Luonnonvarakeskuksen Laukaan kasvattamolta yhteensä 11 litraa.

Mustajoen meritaimenen mätirasiaistutukset toteutettiin yhdessä Karels Oy:n sekä Saimaan Vesi- ja Ympäristötutkimus Oy:n kanssa. Lisäksi suuressa roolissa olivat paikalliset maanomistajat, jotka autoivat istutuksissa ja olivat runsaan lumitilanteen vuoksi auranneet teitä sekä tehneet avantoja istutuskohteisiin. Mäti säilyy käyttökuntoisena kasvatuslaitokselta lähtiessään noin 2 vuorokauden ajan. Lyhyestä säilyvyydestä ja talviolosuhteista johtuen istutukset pyrittiinkin suorittamaan mahdollisimman nopeasti esimerkiksi jäätymisriskin minimoimiseksi. Istutukset pyrittiin tekemään kivi/sora-pohjille runsaan lumitilanteen kuitenkin vaikeuttaessa istutustyötä.

Istutusten onnistumista sekä taimenen luonnonlisääntymisen kehittymistä tulisi seurata sähkökoekalastuksin sekä kutupesäinventoinnein.

Tarkemmat istutuspaikkojen sijainnit löytyvät tämän raportin liitteenä olevasta kartasta.

Kuva 1. Mätirasiaistutuksissa pahiset mätirasiat täytettiin noin 1/3 täyteen kutusoraa, jonka jälkeen rasiaan kaadettiin 1 dl Mustajokisen taimenen silmäpistemätiä

TERVAJOKI

Tervajokeen istutettiin 7 litraa Mustajokisen meritaimenen silmäpistemätiä, joka on kaksinkertainen määrä vuoden 2021 istutuksiin verrattuna (Taulukko 1). Lopulliseen istutussuunnitelmaan oli lisätty 6 Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelmaan kuulumatonta paikkaa joista paikan päällä todettiin 4 soveltuvan istutuksiin vesimäärältään. Mäti ehti loppua kesken ennen Luhanojan ja Myllymäenkosken istutuksia. Tämä johtui siitä, että mätirasioihin laitettiin kukkurallinen desilitramitallinen mätiä tasan 1 dl sijaan. Taulukkoa 1 tarkastellessa on huomioitava, että Lieskoski ja Koulunkoski katsotaan samaksi koskeksi Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelmassa.

Taulukko 1. Tervajoen mätirasiaistutusten rasia- ja mätimäärät sekä istutuspaikkojen koordinaatit (ETRS-TM35FIN). Mustajoen meritaiminen kotiuttamissuunnitelman ohje kokonaismäärä Tervajolle olisi 10,3 I silmäpisteasteen mätiä. Taulukon numero kuvaa sijaintia liitekartassa.

Tervajoki		Mustajoen raportin						
numero	paikka	ohjemäärä dl	2021 toteutunut rasiat kpl	2022 suunniteltu määrä dl	2022 toteutunut rasiat kpl	2022 toteutunut määrä dl	Koordinaatti N	Koordinaatti E
1	Rautakoski	32	8	10	10	11,5	6743560	566691
2	Kynsikkäänoja/Lojomäki	8	3	4	4	4,6	6743823	564129
3	Rukasoja	ei raportissa	-	2	2	2,3	6744146	565905
4	Nutikan Markun koski	2	3	8	6	6,9	6745507	563862
5	Vanhanpellonjärven lasku-uoma	ei raportissa	-	-	2	2,3	6744712	564524
6	Matarkoski	5	2	8	8	9,2	6745641	563759
7	Lieskoski	24*	-	10	11	12,6	6746642	562707
8	Lieskoskenoja	ei raportissa	-	2	1	1,1	6746569	562869
9	Koulunkoski	24*	6	8	8	9,2	6746665	562605
10	Luhanoja/Tervakoski	8	4	6	-	-	6746378	561345
11	Vanhanmyllynkoski	3	5	6	6	6,9	6747054	561681
12	Myllymäenkoski	ei raportissa	2	2	-	-	6748794	560128
13	Vuolaanojan myllyoja	ei raportissa	2	2	3	3,4	6749277	560079
14	Vuolaanojan yläosat	ei raportissa	-	2	-	-	6749467	560026
yht			35	70	61	70		

*Lieskosken ja Koulunkosken yhteismäärä

Kuva 2. Aarno Karels Karels Oy:ltä sekä Hannu Kauvo Villalan osakaskunnasta istutustyössä Tervajoen Rautakoskella.

RAKKOLANJOKI

Rakkolanjokeen istutettiin Mustajokisen meritaimenen silmäpisteasteen mätää 2 litraa 6 kohteeseen, joista 2 oli listattu myös Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelmassa (Taulukko 2). Veden lämpötila vaihteli 0,0 – 0,6 asteen välillä ollen lämpimintä Sunisojan pisteillä (Sarkasukan koski 0,6 °C ja Sunissilta 0,3 °C), Kivisillanojassa 0,0 °C ja muilla pisteillä 0,1 °C. Noin 5 päivää istutusten jälkeen Sunisojalla oli havaintoja mätirasioita tutkimassa käyneestä saukosta.

Taulukko 2. Rakkolanjoen mätirasiaistutusten rasia- ja mätimäärät sekä istutuspaikkojen koordinaatit (ETRS-TM35FIN). Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelman ohje kokonaismäärä Rakkolanjoelle oli 24 litraa silmäpisteasteen mätää. Taulukon numero kuvaa sijaintia liitekartassa.

Rakkolanjoki		mustajoen raportin ohjemäärä		2022 suunniteltu		2022 toteutunut	
numero	paikka	dl	määrä dl	rasiat kpl (määrä dl)	Koordinaatti N	Koordinaatti E	
1	Sunisoja, Sarkasukan koski	6	8	3 (3)	6751139	575617	
2	Sunisoja, Sunissilta	ei raportissa	-	3 (3)	6753114	575983	
3	Mahalaisenoja, koski Vainikkalantien alapuolella	ei raportissa	3	3 (3)	6759182	570766	
4	Mahalaisenoja, kivirakenteinen peltotien silta	ei raportissa	3	3 (3)	6759102	570621	
5	Kivisillanoja, Talpionmäentien silta	ei raportissa	-	2 (2)	6759589	570067	
6	Mylyloja, Hanhijärventien silta (Mylykoski/Kalliomäenkoski)	6	6	6 (6)	6760044	567720	
yht			20	20 (20)			

Kuva 3. Mätirasiaistutuksia Rakkolanjoella

ALAJOKI-HOUNINJOKI

Alajokeen istutettiin Mustajokisen meritaimenen silmäpistemätiä 2 litraa yhteensä kahteen paikkaan (Taulukko 3).

Taulukko 3. Alajoki-Houinjoken mätirasiaistutusten rasia- ja mätimäärät sekä istutuspaikkojen koordinaatit (ETRS-TM35FIN). Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelman ohje kokonaismäärä Alajoelle olisi 8,7 litraa I silmäpisteasteen mätiä. Taulukon numero kuvaa sijaintia liitekartassa.

Alajoki-Houinjoki		mustajoen	2022	2022	2022		
numero	paikka	raportin ohjemäärä dl	suunniteltu määrä dl	toteutunut rasiat kpl	toteutunut määrä dl	Koordinaatti	Koordinaatti E
1	Simolankoski	6	8	-	-	6752979	562517
2	Kilmojankoski	2	6	10	10	6750197	568901
3	Myllymäenkoski/Rikkilänkoski	9	8	10	10	6751435	565078
yht			22	20	20		

KIRJALLISUUS

Ikävalko J., Vanninen V., Koskenala T., Koivurinta M., Tapaninen M. ja Vähänäkki P. 2020. Mustajoen meritaimenen kotiuttamissuunnitelma. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 31/2020

SAIMAAN VESIENSUOJELUYHDISTYS RY

Iia-Elisabeth Suomi
vesistöasiantuntija

LIITTEET karta istutuspaikoista

Rakkolanjoen, Alajoen ja Tervajoen mätirasiaistutukset 2022

